

Харченко І.І.

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри ДПД та українознавства
Сумський національний аграрний університет
м Суми, Україна

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

У зв'язку зі змінами, які відбулися в суспільному житті та, зокрема, в освіті, актуальними є питання інформатизації освітнього простору навчальних закладів. У результаті зростання інформаційних потоків постає потреба синхронізації навчального процесу, створення єдиного інформаційного середовища, спроможного його врегулювати.

Зміни пріоритетів в економічній та фінансовій системах, які відбуваються в період реформування України, спричиняють посилення впливу фінансово-кредитного сектору на структурні перетворення у соціально-економічному розвитку країни, у зв'язку з чим зростає потреба у кваліфікованих фахівцях з економіки, спроможних використовувати ефективний інструментарій фінансово-економічного управління сучасною економікою як на макрорівні, так і на рівні конкретного суб'єкта господарювання. Відповідно виникають якісні зміни в комунікації професійних спільнот, зокрема працівників сфери економіки.

Неперервний і швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій з кожним роком змінює процес отримання, аналізу, опрацювання та презентації нової інформації, яка необхідна для навчального процесу та професійного розвитку. Система вищої освіти України змінює підхід до надання освітніх послуг, акцентуючи увагу не лише на підвищенні якості аудиторних занять, але й на збільшенні годин та модернізації завдань для виконання в рамках індивідуальної та самостійної роботи [3, с. 427].

Під середовищем узвичаєно розуміють реальну дійсність, в умовах якої відбувається розвиток людини. Соціальне середовище має такі загальні характеристики, як: суспільний лад, система виробничих відносин, матеріальні умови життя. Як вид соціального середовища виокремлюють освітнє (навчальне) середовище – сукупність умов, при яких розгортається освітній процес і з якими вступають у взаємодію суб'єкти цього процесу [1, с.7].

Проектування і створення інформаційно-освітнього середовища здійснюється в умовах цілісного педагогічного процесу. Сучасний педагогічний процес слід розглядати як систему, в якій сукупність пов'язаних елементів взаємодіють між собою й утворюють певну цілісність [1, с.8].

Враховуючи потреби, можливості та вимоги майбутнього фахівця з економіки щодо отримання та опрацювання інформації, у ВНЗ потрібно створити належну систему інформування студентів, забезпечити той рівень доступу до інформації, який задовольнить як потреби

студентів, так і безпосередньо навчальних закладів. Задля їх задоволення вищий навчальний заклад, перш за все, має створити дієву інфраструктуру інформаційно-освітнього середовища.

Концепція інформаційного середовища вперше була запропонована Ю. Шрейдером, який розглядав інформаційне середовище не лише, як провідника інформації, але і як активний початок, що впливає на її учасників. Проаналізувавши деякі визначення цього поняття (В. Ю. Биков, О. Є. Кравчина), пропонуємо інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу представити наступним чином: навчально-виховна робота; управління навчальним процесом; управління ресурсами; управління кадрами навчального закладу; управління контингентом слухачів; забезпечення комунікацій.

У процесі створення такого середовища слід враховувати наступні вимоги:

- технічні: комп'ютерна техніка, наявність мережі, Wi-Fi технології;
- програмні: питання безпеки, інтегрованість, взаємодія;
- академічні: методичне наповнення, відповідність навчальним програмам;
- соціальні: етичний, культурологічний, нормативно-правовий аспекти;
- людські ресурси: ІКТ-грамотність, психологічна готовність, наявність фахівців.

Враховуючи дані вимоги, в інформаційно-освітньому середовищі вищого навчального закладу виділяють такі складові: фізична, психологічна та інтелектуальна.

На сучасному етапі економічна ситуація є непередбачуваною, нестабільною та швидкозмінною. Це означає, що майбутні фахівці повинні постійно враховувати ці зміни, а отже для ефективної роботи вони повинні постійно поповнювати і розширяти свій обсяг знань та умінь, бути здатними приймати важливі рішення.

Однією з важливих вимог сучасності є здатність фахівця постійно оновлювати та підвищувати свій рівень знань. Освітня система повинна бути спроможною забезпечити набуття фахівцями цих якостей. Це можливо за умови застосування саме інформаційних технологій в навчальному процесі.

Для реалізації інноваційної економічної діяльності Т. Поясок серед якостей, якими має володіти спеціаліст економічного профілю обґрунтовує такі: високу адаптивність до нових потреб підприємницької діяльності, здібність впевнено працювати за надзвичайних умов і успішно реалізувати антикризову політику, вміння використовувати в професійній діяльності комп'ютерну техніку, сучасні інформаційні технології та інші нововведення [2, с. 48].

Зокрема, інформаційні технології здатні розвивати творчий потенціал студентів, комунікативні здібності (соціальні уміння професійного спілкування), уміння експериментальнодослідницької діяльності (приймати нетрадиційні рішення та розширяти свій обсяг знань та умінь, виконувати аналітичну, планову, обліковостатистичну функції). Активна, творча, спрямована на практичну діяльність позиція є головною характеристикою нової ролі студента. Такі зміни забезпечуються не тільки високим рівнем свідомості студента,

відповідальністю перед своїм майбутнім, урахуванням у навчальному процесі його інтересів, а передусім творчим застосуванням спеціальних методик.

Формуючи структуру єдиного інформаційного простору навчального закладу та базу даних, необхідно виходити з того, що реальна робота з їх використання залежить від матеріально-технічної бази та можливостей самого навчального закладу.

Тому, для розв'язання проблем, пов'язаних з інформатизацією освітнього процесу вищих навчальних закладів необхідно забезпечити високу якість інформаційного середовища.

Інформаційно-освітнє середовище ВНЗ можна вважати якісним за таких умов: наявність організаційної структури, у якій накопичуються та зберігаються інформаційні ресурси та надаються інформаційні послуги; наявність відповідної матеріальної бази, необхідної для створення інформаційно-освітнього середовища, використання нових інформаційних технологій (електронні каталоги, доступ до мережі Інтернет тощо) та ліцензійного програмного забезпечення; інформаційна грамотність учасників цього середовища.

Таким чином, в умовах сучасності, які вимагають професійних та комплексних знань від фахівця економічного профілю в аграрній сфері, здатного швидко орієнтуватись у змінах економічного становища, вміти творчо підійти до вирішення професійних питань, головний акцент переноситься на якість освіти. Важливим фактором якості інформаційного забезпечення є інформаційна інфраструктура навчального закладу. Створення такої інфраструктури є запорукою успішного впровадження інформаційних технологій в освіту на всіх її рівнях, що дозволяє комп'ютеризувати навчальну, виховну, управлінську та будь-яку іншу діяльність навчального закладу

ЛІТЕРАТУРА

1. Карташова Л. А., Юрженко В. В., Гуралюк А. Г., Липська Л. В. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів: посібник. Київ: ПТТО НАПН, 2017. 124 с.
2. Поясок Т.Б. Система застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів: монографія. Кременчук, 2009. 348с.
3. Синиця М.О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2017. С. 418-438.